

11/7/17

פלוגה ז "זעפרני" גדוד 8132 במלחמת שלום הגליל

האוטובוס שאסף אותי בסביבות 10 בלילה מהקיבוץ לימ"ח האוגדה בבית דרס עבר גם בקיבוץ בית קמה. בתחנת ההסעה ראיתי את יוסף גומל, נהג טנק בפלוגה שלי, ממתין לאוטובוס ולידו אשה בוכיה המחזיקה ביד אחת תינוק ובשניה אווזות ידו של ילד קטן. ירדתי מהאוטובוס וכדי שגומל יוכל לעלות בשקט אמרתי לאשתו: "אל תדאגי, הכל יהיה בסדר. אני מבטיח לך להחזיר לך את גומל בשלום". הבטחתי ולא ידעתי מה אני אומר...

הגענו לבית דרס בחצות הלילה ומייד התחלנו בהכנות: הוצאת הטנקים מהעמדות שלהם, איוש צוותים לפי שיבוץ קרבי, זיווד, חימוש, תיאום כוונות, בדיקת כל הצידים וכל ההתארגנות הנלווית. רמז להמשך: אורי, מש"ק הקשר הפלוגתי לא היה איתנו בהכנות. הסתבר שהחמולוגים באוגדה גייסו אותו לחוליית קשר לחיפוש נפקדים. לא היה מי שיכין לנו את הוראות הקשר.

בערך בשמונה בבוקר סיימנו את ההכנות, עלינו לאוטובוס כאשר כל הטנקים על המובילים ובכל מוביל נמצא גם נהג טנק ומפקד – בהתאם לפקודות הבטיחות. הודיעו לי שאנחנו עולים לרמת הגולן וציידו אותנו במפות 1:50000 של כל רמת הגולן – לא היה ברור בדיוק היכן להתייצב. תוך כדי הנסיעה ראינו לאורך כל כביש החוף מצומת אשדוד ועד צומת גהה מובילים תקועים – זה נראה כמו מעבר המיתלה במלחמת קדש. הסתבר שאמנם הימ"חים היו באמת מסודרים אבל אף אחד לא נתן דעתו לכך שמוביל העומד במקום אחד כל כך הרבה שנים הגלגלים שלו מתייבשים ונסדקים. לכל מוביל היו לפחות שלושה – ארבעה פנצ'רים בדרך. כל הכבוד לנהגי המובילים שהצליחו להתגבר.

תוך כדי הנסיעה באחד הצמתים עצרה אותנו חוליית נפ"ק והודיעה לי שאנחנו לא נוסעים לרמת הגולן אלא לראש הנקרה. כנראה שניכנס משם לכביש החוף הלבנוני. שאלתי את הנפ"ק אם המידע הזה מועבר גם למפקדי המובילים כדי שהטנקים יגיעו איתנו – הרגיעו אותי שכן. המשכנו בנסיעה לכיוון ראש הנקרה ובצומת זיכרון יעקב שוב עצר אותי נפ"ק ושוב שינה את הכיוון – נוסעים לכיוון מושב "בית הלל" – כניסה דרך "שער עגל" ללבנון.

לא ברור לי עד היום איך בדרך נס – הגיע האוטובוס שלנו לבית הלל יחד עם כל מובילי הטנקים ובסביבות הצהריים מצאתי את עצמי בראש הפלוגה הראשונה המוכנה לתנועה ליד "שער עגל". מייד קיבלתי פקודה להתחיל לנוע לתוך לבנון - ראשון באוגדה. שאלתי את השאלות המבצעיות המתבקשות – מי כוחותינו? מי האויב? מה קורה בשטח? אמרו לי אל תשאל – רק סע מהר.

אירגנתי מייד תנועה מבצעית עם חוד לפנים – עקב הכביש הצר היה מקום רק לשני טנקים – שלי ושל דוד מרום מ"מ 2. תוך כדי תנועה על הכביש הוא מודיע לי: "יש כאן שתי 'בוטקות' של יוניפיל ואני לא יכול לעבור ביניהן". שאלתי אותו: "איזו מאויישה?" ענה לי "השמאלית". אמרתי לו: "אז תיקח איתך את הימנית". וככה המשכנו. בהמשך תוך כדי התנועה בין הבולדרים הודיע לי דוד מרום שבצד ימין שלו ההתקן נגד המוקשים (לא זוכר איך קוראים לו) שהכריחו אותנו להרכיב על הטנקים למרות שהוא בכלל לא מתאים לאזור הצפון אלא רק לחולות של סיני נשבר מפגיעה בבולדר. אמרתי לו: "אין דבר – תיכנס עכשיו גם עם ההתקן השני בבולדר נוסף וכך תהיה חופשי יותר". וכך היה.

תוך כדי התנועה המהירה בלבנון אני מבחין במשאיות וטנקים ומיכליות פגועים מלמעלה – מאד לא היה ברור המצב. שאלתי בקשר מה קרה כאן וכמובן שלא קיבלתי שום תשובה. רק לאחר הקרב נודע לנו שזוג פנטומים ירד בטעות על הגש"ח של האוגדה שלפנינו – הגש"ח הושמד ונגרמו כ-30 הרוגים מאש כוחותינו...

בדרך מודיעים לי בקשר: "זהירות מ'גימל הגר' מימינך". אני שואל "מה זה גימל הגר?" עונים לי "תסתכל בקוד גזית שלך". "אין לי קוד גזית" (זוכרים? מש"ק הקשר שהיה אמור לחלק את קודי הגזית בכלל לא היה בימ"ח והנשוא הזה פרח מזיכרוני). "אין דבר – תנחש לבד. נעזכן אותך בהמשך". בחנייה אמר לי קצין הקשר הגדודי: "מה, לא ברור לך ש'גימל הגר' זה צידי טנקים?". "ברור מאד. מה זה כבר יכול להיות?" מסתבר שלאורך כל הציר היו עמדות מוכנות של צידי טנקים שהמודיעין וגם כל היחידות הסדירות שהתאמנו על מתווה "אורנים" במשך זמן רב הכירו ורק אנחנו אנשי המילואים היינו ממודרים מהמידע החשוב הזה...

עם רדת הערב, לאחר דהירה מטורפת של מעל 30 קילומטר בתנועה "עאלק מבצעית" (כל הזמן בקשר מזרזים אותי: "סע מהר, סע מהר" ואין שום מידע לא על כוחותינו, לא על אויב ולא על כוונת הדרג הפוקד) בתוך לבנון פקד עלי מוטי המג"ד להכנס לחניון לילה ולתת לבועז, פלוגה ח', לעבור אותי ולהכנס לסדר תנועה. בחניון ירדנו לקבוצת פקודות ואז גם פגשנו את מוישל"ה הסמג"ד שהצליח למשוך אחריו דרך כל האוגדה את כל הנגמ"שים, החרמ"ש, המרגמות והחוליות הטכניות שבלעדיהם היה הרבה יותר קשה בהמשך.

בחניון הזה גם הסתבר לי שבטנק שלי יש בעיות קשר שלא ניתנו לפתרון במקום ונאלצתי להחליף טנק – כך שבהמשך חסרו לי אלי כהן התותחן הברדקיסט ונאמני הנהג הנאמן – והמשכתי עם דרור הנהג ועם אנשי צוות אחרים שהיו לפני כן "3ב".

מוטי המג"ד חילק את פלוגת החרמש והמרגמות בין פלוגות הטנקים – אני זכיתי באודי כהן מ"פ החרמש ובבני השמן מקיבוץ דורות מש"ק המרגמות שהצטרפו אלי.

לאחר שבועז המשיך בתנועה ונכנס למארב שבו נפגעו כמעט כל הטנקים של פלוגה ח' היה זמן קצר של חוסר ודאות ואז התקבלה פקודה מחנני תבור הסמח"ט (אמציה המח"ט לא היה ממש מחובר לשטח...) לרדת באיגוף מזרחי ולקפל את כל מארב הנ"ט הסורי הזה מדרום לצפון בתנועת פריסה רחבה. חנני נסע עם גדוד 7018 של יוסי מורג מאחורי הגדוד שלנו ופרס אותו לאבטחת האגף לכיוון מזרח. הורדתי את הפלוגה מהציר לפי הפקודה שקיבלתי ממוטי המג"ד ומשכתי מזרחה וצפונה וכשנפרס למולנו כל העמק עם כלי הנ"ט והטנקים הסורים הודעתי בקשר: "לפרוס משני הצדדים שלי, ליישר קו כדי לייצר אש וקדימה הסתער". במהלך ההסתערות בין הבולדרים (היה לי נהג מצויין – הוא הסתדר בנהיגה בעצמו ללא צורך בהכוונה שלי כי אני הייתי עסוק עם הפלוגה ועם ייצור אש בתנועה) מודיע לי ישראל מ"מ 1: "קודקוד שים לב מימינך תותח נ"ט". תוך כדי התנועה צוודתי את בקר המפקד ובפקודה "תותח חלול טווח קרבי נ"ט על אש!!!!" (למה חלול? כי נזכרתי שבהוראת תח"ש ממש לפני המלחמה הוציאו את כל המעיכים מהטנקים). ומהפגז המדויק שהתותחן שלי הוציא ראיתי תותח ואנשים מתרסקים ועפים באוויר...

בהמשך אני מזהה 100zsu (תותח נ"מ על תובה של טנק) חדש לגמרי שהצוות שלו נטש אותו – צעקתי "לא לירות עליו – נוכל לקחת שלל" ואז הבחנתי בחייל סורי המנסה להימלט מהטנק שלי. צעקנו ביחד לנהג שלי – אני צעקתי לו "אל תדרוס אותו" והטען שלי (מרוקאי חם מזג – לא זוכר את שמו) צעק "דרוס אותו!! ולבסוף החייל הזה נשכב בין הזחלים ועברנו מעליו. ניסיתי לירות בו לאחר עם ה – m16 אבל מרוב התלהבות שכחתי לפתוח ניצרה... בהמשך הודיע לי אודי מ"פ החרמש שנסע במגמה אחת מאחור שהוא פתר לי את הבעייה עם הסורי הזה.

כשהגענו לשיפולי העמק וביקשתי ממוטי המג"ד שיודיע לארטילריה להסיט צפונה הודעתי בקשר "לעלות לגבעה לאט – כמו שעולים לעמדת תצפית". דוד מרום מ"מ 2 המשיך להסתער בהתלהבות וכשהוא הגיע לראש הגבעה אני רואה אותו חוטף טיל סאגר בין התובה לצריח. הוא נעצר, והחל להדרדר לאחור. ואני נזכר – יוסף גומל (זוכרים?) מקיבוץ בית קמה) הוא הנהג – ואני הבטחתי לאשתו... ואז אני רואה את הטנק מתדרדר לאט לאט למדרון אחורי,

נעצר ופתאום מדף הנהג נפתח וגומל משתחל ממנו החוצה ונעמד המום כולו ליד הטנק. שמחתי – לפחות הוא לא נפגע. הסתבר שהטיל פגע בבלטן שבין התותח לתא הנהג והנזק היחיד היה השבתת התותח. כמו כן מפיצוץ הבלטן נפצע קל איציק לשר מטק 2ב שהסתער משמאלו של דוד מרום. מייד בהפסקת האש שלחתי את גומל לחופשה בבית ואמרתי לו "זהו. תגיד לאשתך שעמדתי בדברי ושחרר אותי מההבטחה הבעייתית הזאת..."

הפצוע השני בפלוגה היה ישראל גרפונקל מ"מ 1 – הוא ניסה להפעיל מרגמה 60 מ"מ כדי לפגוע בחי"ר הסורי שהיה מעבר לעמק אבל עקב חוסר הניסיון בהפעלת המרגמה הזו שהייתה חדשה לגמרי ולא הספקנו בכלל להתאמן בהפעלתה – התפוצצה פצצת המרגמה בתוך הצינור בעודו מחזיק את הצינור בידו. ידו של ישראל נשברה והוא פונה לבית החולים.

בעמדנו בעמדות התצפית הבחנו בגדוד של עירא עפרון הנסוג ממשולש טובלנו – יש לציין שרק אז הבנו שזו הייתה משימתנו – לחלץ את הגדוד הזה.

הגדוד השני בחטיבה – 7018 של יוסי מורג מקיבוץ גשר עמד מאחורי ומימיני לכיוון מזרח ופתאום אני רואה שהטנקים שלו יורדים למדרון אחורי. שאלתי בקשר מה קרה וענו לי שנודע להם שיש מסוקי נט "גאזל" סוריים באוויר. נו, אז בשביל זה יורדים מתצפית? הודעתי למ"מ 3 שלי שעד אז היה בעומק מאחור שיעלה מימין ויאבטח לנו את האגף המזרחי שנותר חשוף.

פתאום אני רואה לידי חיילי מילואים צנחנים התופסים עמדות בין הטנקים – שאלתי אותם מי הם והם ענו לי שהם מחטיבת הצנחנים הדרומית ובאו לתגבר אותנו. שמחתי – גם כי ידעתי שיש אצלם חיילים מהקיבוץ שלי וגם כי כך היה יותר בטוח. פתאום אני רואה אותם רצים לאחור וצועקים לי לרדת מייד למדרון אחורי. לא הבנתי מה הם רוצים אבל ירדתי קצת לאחור ושאלתי אותם "מה קרה?" ענו לי "יורים עליך סאגרים, לא ראית?" האמת – לא שמתי לב. רק מצאתי באמת כמה כבלי הנחייה של סאגרים על סל הצריח שלי. מזל שהם פיספסו...

יותר מאוחר נכנסנו שוב קצת ללחץ בגלל הידיעות על דיביזיה 1 של ריפעת אסד (אחיו של אסד הנוכחי) הנעה לאזורנו – יש לה טנקי T72 ותותחים 115 מ"מ (שלנו 105 מ"מ) מה עוד שעקב ההסתערות והירי המאסיבי נותרנו עם חצי בטן של פגזים ומעט דלק.

ואז הגיעה פקודה לחלץ טנק של צה"ל שנשאר תקוע במשולש טובלאנו. מוטי הודיע לי להיות בעמדות חיפוי ופינקלשטיין מ"פ ו' שהיה קיצוני שמאלי וקרוב למעבר התכונן להיכנס לשטח ולגרור את הטנק לאחור. כשכבר היינו מוכנים הגיעה פקודת ביטול עקב הכניסה להפסקת האש. פינקלשטיין ניסה להתעקש: "המפקד, אני רואה את הטנק קילומטר ממני – חמש דקות נכנס נרתם ויוצא". אבל הפקודה היתה חד משמעית – אין שום תנועה יותר. וכך נשאר בשטח הטנק של נעדרי סולטאן יעקב...

ואז החלה הפגזה מאסיבית – נחשפנו למנהג של הצד השני – כמה דקות לפני הפסקת האש מורידים עלינו את כל מה שהם יכולים – מרגמות, קטיושות, סאגרים, מה לא...

מוישלה הסמג"ד שהיה בעמדה קצת מאחורי נפגע מפגז מרגמה על סיפון הטנק שלו ופונה במצב קשה לתאג"ד שגם הוא חטף מטח קטיושות.

זה היה האקט המסיים של הקרב הזה. לאחר מכן התארגנו לחניון יום ולמחרת ניצלנו את ההזדמנות לשקט שהשתרר, לקחנו בועז כהן מ"פ ח' שמונה בינתיים לסמג"ד ואני ג'יפ ונסענו לראות את המסלול שהפלוגה שלו עברה בכניסה למארב בלילה.

לאחר מספר ימים של התארגנות נסענו עם הטנקים בחזרה לשער עגל שם כבר המתינו לנו מ"צ כדי לוודא שלא הברחנו דובדבנים מלבנון...

כמה ימי חזרה לכשירות וטיפול לפני אחסנה של הטנקים בימ"ח והשתחררנו מהמילואים. בהמשך הצלחנו לגייס עוד כמה ימי מילואים וכלי רכב ונסענו – המ"פיים של הגדוד – לטיול בלבנון בגזרה המרכזית והמערבית – עד ביירות וג'ונייה שמצפון לה.

זה פחות או יותר מה שזכור לי מהשתתפות פלוגה ז' במלחמת לבנון הראשונה.

בברכה

גיא רפאלי – מושב ינוב